

SLOVENE

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 28.—
za en mesec . . . „ 2.—20
za Nemčijo celoletno . . . 29.—
za ostalo inozemstvo . . . 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . „ 2.—
V upravi prejemam mesečno . . . 1-70

Sobotna izdaja:

za celo leto . . . „ 7.—
za Nemčijo celoletno . . . 9.—
za ostalo inozemstvo . . . 12.—

Ilustrati:

Enostolpna petlitrska (72 mm):
za enkrat . . . po 18 v
za dvakrat . . . „ 15 „
za trikrat . . . „ 13 „
za večkrat primeren popust.

Poročna oznaka, zahvale, osmrtnice itd.:
enostolpna petlitrska po 23 vin.

Poslano:

enostolpna petlitrska po 40 vin.

Izhaja vsak dan, izvenredni ne-
delje in praznike, ob 5. uri pop.

Redna letna priloga Vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ograde 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Položaj naših armad na severu. — Przemysl zopet obkrojen.

Najnovejše poročilo našega generalnega štaba bo marsikoga na prvi hip razočaralo. Rusi so prodrli preko Rzeszowa, ki leži zahodno od Jaroslava, in šli proti jugu za hrbtom Przemysla notri do Liske, ki leži v Karpatih. Przemysl je tedaj v drugič obkrojen. Prepričani smo, da bo trdnjava tudi topot storila svojo dolžnost.

Naši armadi so v srednji Galiciji sledile tri ruske armade. Prva je šla čez spodnjo Widoho, najbrže proti Tarnowu, druga čez Rzeszow proti jugu, kakor smo že zgoraj omenili, tretja pa proti črti Sanok—Lisko.

Naše čete v Galiciji so se hrabro držale. Štiri tedne so zadrževale in uspešno odbijale Ruse, ki so bili, kakor poroča nek stotnik italijanskega generalnega štaba v »Perseveranzii«, v dvakratni ali trikratni premoči ne samo v Galiciji, ampak tudi na Poljskem. Vsled novega položaja na Rusko Poljskem so se pa morale tudi naše gališke čete umakniti, da si poiščejo prostor, ki bo ugoden za nove operacije proti Rusom. Izgubljenega je seveda veliko tehničnega dela, toda tega ni mogoče spremeniti, ker so vedno le dogodki, ki določajo bojišče. O ozemlju, kjer se čete na novo zbirajo, se samoočehi umevno za sedaj še ne more ničesar poročati.

Kakor poročajo nemški listi, stremi sedanja taktika Rusov za tem, da se vržejo z vso svojo silo na nemško državo. Vpokojeni major Morath piše v »Berliner Tageblattu«: Operacije na Poljskem še niso končane. Nihče ne more zahtevati od Hindenburga, da bi razglasil, kam so se umaknile nemške čete in kje se bodo zopet ustavile Rusom. Bilo bi od našega vojnega vodstva res neprevidno, če bi hotelo zato, da pomiri nemško ljudstvo, dati možnost sovražniku v najkrajšem času izvesti o operacijah nemške armade, ker so tri pri Kolu sovražne ruske divizije nameravale izvesti, pa niso mogle, ker so bile vržene nazaj čez Warso.

Dunaj, 11. novembra. (Uradno.) Operacije na severovzhodnem bojišču se razvijajo po načrtu in ne da bi bile motene od sovražnika.

V od nas prostovoljno zapuščenem ozemlju srednje Galicije so Rusi prodrli preko spodnjega dela Wisloke preko Rzeszowa in v prostor pri Lisko.

Przemysl je zopet obkrojen.

V dolini Stryj je morala neka sovražna skupina pred ognjem nekega oklopnega vlaka in nenadoma nastopivše kavalarije z velikimi izgubami bežati.

Namestnik šefa generalnega štaba:
pl. Höfer, generalni major.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berolin, 11. novembra. (Uradno). Z vzhodnega bojišča ni nič poročil, ki bi imela kaj pomena.

RUSKA POROČILA.

Iz Peterburga pošiljajo inozemskim listom brzobjavke o velikih zmagi ruskih čet na celi ruskopoljski in gališki bojni črti in da so bile posebno avstrijske sile ob Sanu 5. novembra z velikimi izgubami vržene nazaj.

Proti tem vestem se iz dunajskega uradnega vira poroča sledeče: Rusi razširjajo fantastična poročila o dozdnevni zmagi svojih čet, o našem obupnem položaju, o številnih ujetnikih itd. Tem izmišljotinam nasproti je koristno konstatirati, da že nekaj dni v Galiciji in na Rusko Poljskem ni bilo nobenih bojev in da so bili zadnji boji, n. pr. pri Starem Samboru in pri Turki, za naše čete zmagoviti. Na Lisj gori so se naše čete umaknile od sovražnika brez boja in nadaljujejo sedaj, ne da bi bile ovirane od sovražnika, pohode, kakor jim je bilo iz strateških ozirov ukazano.

Časnikarstvo v francoskih zakopih.

Francozi so se v svojih okopih kolikor mogoče udobno udomabili. Poleg premakljivih streh, ki jih branijo dežja, in jarkov, po katerih se odteka voda, so si zdaj omislili celo svoj list. List je sicer samo hektografran, ima pa mnogo navdušenih odjemalcev. Prinaša dokaj natančen popis vojnih dogodkov, poleg tega pa prinaša tudi vesti z ostalega sveta, večinoma v humoristični obliki. Listu je ime: »Mali kolonialec«, ker ga izdaja neki naselbinski polk. Kako je z naročnino, nam ni znano.

V flandernski hiralnici.

Nemški poročevalec piše s flandernskega bojišča:

Porabili smo kratek nočni bojni premor, da pridemo bliže k Ypernu. Stražna služba je sedaj tod silno stroga in vsak hip se je ostro glasilo v voz: »Kdo tu?« Kmalu so se tudi zopet oglasili topovi, kajti tema ni zanje nobena ovira. Kjer je v kmečkih hišah gorela luč, so jo gotovo prižgali vojaki. Kajti prebivalcev v teh krajih ni več. Samo v Mossledeju so ostale usmiljene sestre. Redovnice vodijo drugače hiralnico, kjer strežejo starim možem in ženam do njihove srečne smrti. Sedaj so isto krščansko ljubezen izkazovale bolnim nemškim vojakom, pred štirinajstimi dnevi so pa stregle bolnim Angležem. Vsak, kdor je vstopil, je dobil gorko kavo in kos mesa.

BREZUSPEŠNI NAPORI RUSOV PROTI ČRNOVICAM.

Črnovice, 9. novembra. Včeraj so Rusi, nahajajoči se na sprednji črti svoje vojske pri Boji in Novosjelici, obstreljevali Črnovice s šrapneli, toda sovražnikove baterije so morale kmalu obmolkniti. Spopadi predstraž so se končali s tem, da so se morali Rusi umakniti. Bojev vzhodno od Črnovic se je vdeležilo mnogo ruskih črnovojnikov zadnjega letnika.

15.000 OZDRAVLJENIH VOJAKOV.

Budimpešta, 11. novembra. »Pesti Hir-lap« poroča iz Segedina: Tu se je bilo ustanovilo 11 vojaških bolnišnic, v katere je bilo od začetka vojne sprejetih nad 17 tisoč ranjenih in bolnih vojakov. Sedaj je zopet prostora za 8000 ranjenih. Ker je pa tudi med ostalimi že velik del ozdravljenih, je računati, da je v segedinskih bolnišnicah ozdravilo doslej že 15.000 ranjenih ali obolelih vojakov, katerih pretežni del se je podal zopet na bojišče.

POLKOVNIK HOEN ODLIKOVAN Z ŽELEZNIH KRIŽCEM.

Berolin, 11. novembra. Poveljnik avstro-ogrskega vojnega poročevalskega stana polkovnik pl. Hoen je odlikovan z železnim križcem.

AVSTRO-OGRSKO VOJNO POSOJLO.

Budimpešta, 12. novembra. Ogrsko-francoska zavarovalna družba je podpisala na vojno posojilo 1 in pol milijona kron s pripombo, da prevzame za dobo petih let zaprte komade.

Dunaj, 12. novembra. V včerajšnji seji državnozbornske centralne komisije državnih dolgov je finančni minister baron Engel označil pogoje subskripcijskega posojila. Komisija je po kratki debati soglasno sklenila, da ne bo oporekala novemu posojilu.

Budimpešta, 12. novembra. Knez primas dr. Czernoch je izdal pastirsko pismo, v katerem pozivlje vernike in duhovnike, naj se udeležijo subskripcije vojnega posojila ter v navdušenih besedah opominja duhovščino na njeno patriotsko dolžnost. Mesto Subotica je podpisalo na vojno posojilo milijon kron. Sindikat budimpeštanskih izda-

jatelj časopisov je podpisal 150.000 kron.

Budimpešta, 12. novembra. Včeraj je izšel prospekt šestodstotnega državnega rentnega posojila, takozvanega vojnega posojila leta 1914. Prospekt obsega že znane pogoje. Izdale se bodo zadolžnice po 50, 100, 1000, 5000 in deset tisoč kron. Subskripcija se bo vršila od 16. do vštete 23. novembra.

ZOPETNO POVIŠANJE CEN ŽITU.

Dunaj, 11. novembra. (Z žitne borze). Borza je zopet povišala cene. Za mala naročila se mora plačevati pšenica in rž 10 vin. dražje, koruza 35, oves pa 5 vin.

RUSIJA ZOPET PRITISKA NA RUMUNIIJO.

Berlinska »Kreuzzeitung« razpravlja o razlogih, zakaj da odpošilja Rusija vojake iz Vzhodne Galicije na jugovzhod. List sodi, da zbira Rusija v Besarabiji zato vojake, da zopet pritiska na Rumunijo.

RUSKI SOCIAL DEMOKRATIČNI VODITELJI PROTI OFICIJELNI RUSIJI.

Geneva, 11. novembra. Znani ruski socialno demokratični voditelj Lenin priobčuje v tukajšnjem socialno demokratičnem glasilu članek, v katerem se najostreje izraža proti ruski oficijelni politiki in priznava Poljakom in Ukrajincem vso pravico, da se bore za svojo samostojnost. Tudi v interesu mednarodne socialne demokracije je, da dobe Ukrajinci svojo samostojnost, ker šele potem se bodo mogli kulturno razvijati. Lenin obsoja početje tistih socialnih demokratov, ki so se postavili v službo carizma in slikajo delavstvu sedanjo vojno kot ljudsko stvar. S to pasivnostjo nasproti carizmu izdajajo ti navidezni socialni demokrati stvar mednarodne socialne demokracije. Rusija je dovolj velika, da se lahko razvija kot narodna državna tvorba, katere obstanka nihče ne ogroža. Toda ruskim oblastnikom gre za osvajanje pod plaščem veleslovanstva. V tej vojni, pravi Lenin dalje, se v ruskem meščanskem časopisju veliko razburljivega piše o razdejanju belgijskih mest in zgodovinskih starin. Nič se pa ne omeja o opustošenjih v Ukrajini in v Galiciji, ki jih je izvršila Rusija, kakor bi bila kri ukrajinskih in galiških kmetov manj vredna nego belgijske stari-ne. Dalje pravi Lenin, da imajo Slovani v Avstriji več kulturne svobode kakor kjerkoli drugod in da se jim ne jemlje materinega jezika kakor Ukrajincem v Rusiji. Ako že hočemo govoriti o slovanski državi, pravi Lenin,

brivnico, gradi se malo varietetno gledališče; neki vojak artist prireja s svojim psom predstave. Divjačina, ki bega med našimi in sovražnikovimi strelskimi jarki, povzroči marsikak veseli dogodek. Nekoč smo zajca sprejeli z ognjem z obeh strani. Pričeti bi se bil moral boj za žival, a v nemških strelskih jarkih se je klical: tabak! tabak! Streljanje se je ustavilo. Neki Francoz je šel po zajca in je položil na mesto, kjer je ležal zajec, zavoj tobaka, po katerem je prišel mirno neki Nemec. Trenutek potem pa ni smel nihče več pokazati svoje glave iz jarka. Za kratek čas se strelja tudi v tarčo. Kak Francoz vzdigne čepico na puški, iz sovražnikovih jarkov seveda vedno streljajo na njo. Kakor hitro krogla zadene čepico, dajo Francozi znamenje z lopato ali s krampom, da je bila čepica zadeta. Da se vojaki zavarujejo pred nočnimi napadi, posujejo tla pred jarki z izpraznjenimi skatljami za konzerve, ki ropotajo. Večkrat zaide kak zajec ponoči med skatle in vsi začno streljati na njegovo senco.

Boji v zapadni Flandriji.

Nemški vojni poročevalec piše iz Brügge z dne 2. novembra:

Od jutra do večera sem stal pred flandernsko vaško krčmo, kjer se cepijo ceste na pet strani, predvsem pa v Yperu in Dixmuiden, za katera divja borba že 14

LISTEK.

Slike iz vojne.

Junaki med umiranjem.

Neki angleški bojni poročevalec opisuje sledeči ginljiv prizor: V čakalnici nekega velikega pariškega kolodvora leži več ranjencev na slamni. Čakajo, da jih prepelejo v bolnišnice. Eden med njimi strahno stoka. Sestra mu hoče prevezati rane, a jo odkloni in reče: »Prosim hitro izpovednika!« »Ali je kak duhovnik tu?« vpraša sestra. Neki drugi vojak, ki je tudi nevarno ranjen, z veliko težavo pocuka sestro za rokav: »Duhovnik sem,« komaj izpregovori, »nesite me k njemu, lahko mu podelim odvezo.« Sestra se obotavlja. Ranjeni duhovnik je namreč po granati tako poškodovan, da najmanjše premikanje lahko povzroči njegovo smrt. A slaboten glas ji odločno prigovarja: »Znano Vam je, koliko je vredna rešena duša. Eno uro več živeti se ž njo ne more primerjati!« Duhovnik-vojak izkuša vstati, česar ne more. Neso ga k tovarišu, katerega izpove. Ko mu podeljuje odvezo, je tako slab, da ne more sam napraviti z roko križa, pomagati mu mora sestra. Po sv. izpovedi se oba zgrudita: izpovednik in izpovedanec, in umrjeta roko v roki.

potem je to Avstrija. Koristi ruskega proletariata zahtevajo, da Rusija pod nobenim pogojem ne zmaga. Končno izjavlja Lenin, da bo vodstvo ruske socialne demokracije izdalo na ruske proletarce oklice proti vojni.

Kako je sedaj v Lvovu?

Cenzurirani listi poročajo naslednje o položaju v Lvovu: Ruske oblasti so preprosto v Lvovu prodajo alkohola ter določile za prestopke kazni 6 mesecev zapora, eventuelno 3000 kron globe. Pripovedujejo, da so bile v celi ruski državi uničene zaloge alkohola. Ko je v Lvovu dovolilo vojaško poveljstvo, da se sme v nekaterih lokalih za čas treh dni točiti pivo, so se nekateri ruski častniki tako napili in povzročili take škandale, da so morali dovoljenje preklicati. Restavracije in kavarne so se zaprle v svrhu prodaje živil na povelje oblasti, vendar pa je obisk zelo slab.

Izmed finančnih zavodov poslujejo »Ustredni banka«, gališka deželna banka in gališki zemljekreditni zavod. Ti zavodi poslujejo na povelje vojaških oblasti, seveda v zelo omejenem obsegu. Rusi se obnašajo razmeroma dostojno; visoki funkcionarji so zagotovili prebivalstvu, da bodo tolerantni napram vsem narodnim in verskim vprašanjem Poljakov. Dovolili so tudi, da se smejo vrniti rimsko - katoliški duhovniki, ki so zapustili Lvov, ako to želi rimsko - katoliški nadškof Bilzewski. Te obljube veljajo samo za čas vojne.

Rusi govore zelo mnogo o avtonomnem poljskem kraljestvu, ki naj bi obsegalo Rusko Poljsko, vzhodno Prusko, Poznanjsko, sedanjo prusko Zgornjo Šlezijo, tešinsko pokrajino in zahodno Galicijo do visleške črte. Vzhodna Galicija pa je — kakor pravijo Rusi — pravadna ruska zemlja in mora pripadati k Rusiji. Za podkralja nove avtonomne Poljske je določen veliki knez Nikolaj Nikolajevič.

Poljska družba je seveda napram tem ruskim obljubam zelo skeptična. Rusi so ponovno izvršili v Lvovu hišne in telesne preiskave, da bi zaplenili vsako orožje. Ruski vojaki so porabili vsako priliko, da so pasante oropali njihovega denarja in vrednosti. Zasebna stanovanja so zaradi nastanjenja ruskega vojaštva zelo mnogo trpela.

Prišlo je tudi že do velikih antisemitskih izgrediv. Vsled trditve nekega kozaka, da mu je ukradel neki jud 10 K, so izvršili v judovskem predmestju Lvova strogo revizijo. Pri tem je bil okraden kozak ustreljen skozi neko okno z revolverjem. Ta dogodek je bil povod, da so v židovskem predmestju streljali s strojnimi puškami na hiše in pasante, pri čemer je bilo 50 ljudi ubitih. Tudi v nekem drugem delu mesta je došlo do izgrediv. V ulici Valova so namreč Rusi zasedli nekaj hiš, iz katerih se je baje streljalo. Rusi sicer dovoljujejo, da se Poljaki poslužujejo poljskega jezika, poljskih narodnih barv in da se v javnih lokalih igrajo poljske narodne himne, toda v vseh ozirih se že kaže sistem porusevanja. Ena sama poljska ljudska šola je bila šele po daljših pogajanjih in trudopolnih intervencijah otvorjena. Ko so Rusi došli v Lvov, so zaprli 16 meščanov kot talce, in sicer 4 Poljake, 4 rusofile, 4 Ukrajince in 4 Izralite. Teh 16 talcev so internirali najprej v mestni

hiši, potem pa v nekem hotelu. Čez 14 dni so pa vse izpustili razen židov.

Trgovina v Lvovu je zelo malenkostna, draginja pa ni prevelika, ker so oblasti določile maksimalne cene. Rubelj ima kurz 3 K 30 vin. Železniški promet se vrši v smerih proti Brodyju, Podnolocyski in Grodeku. Vojne vesti, ki prihajajo v Lvov, so izključno ruskega izvora.

Cesar in vojno posojilo.

Dunaj, 12. novembra. Cesar je odredil, da se iz njegovega zasebnega premoženja določi znatna svota za avstrijsko in ogrsko vojno posojilo.

Dunaj, 12. novembra. Načrt za 5 in pol odstotne avstrijske zakladnice je izšel.

Bolgarija izroči Srbiji noto.

Sofija, 12. novembra. V uradnih krogih se čuje, da namerava bolgarska vlada v najkrajšem času izročiti v Nišu noto resnega pomena. V noti bodo označene neodoljive zahteve, od katerih Bolgarska ne bo odnehala.

Iz južnega bojišča. — V zadnjih bojih vjetih 4300 Srbov.

Dunaj, 11. novembra. (Uradno.) V jutranjih urah 10. novembra smo višine Mišar južno od Šabca po štiridnevni, izgub polnih bojih z naskokom vzeli in tako sovražnikovo desno krilo vtisnili. Imamo številne ujetnike. Nasprotnik je moral močno utrjeno črto Mišar — Cer-planina zapustiti in se umakniti. Močni sovražni zadnji oddelki se v pripravljenih obrambnih stališčih vnovič upirajo.

Prodiranje vzhodno od Loznice — Krupnja se vrši gladko naprej kljub hudemu odporu sovražnikovih zadnjih oddelkov.

Višine vzhodno od Zavlake so že v naši posesti.

Kakor je doslej znano, je bilo v bojih od 6. do 10. novembra ujetih 4300 mož, zaplenjenih 16 strojnih pušk, 28 topov, med temi en težek top, ena zastava, več municijskih voz in zelo veliko municije.

SRBSKI BEGUNCİ.

Sofija, 12. novembra. Vsak dan pobegne večje število srbskih vojakov na bolgarsko ozemlje, en sam dan 40 mož. Begunci pripovedujejo, da je srbska armada utrjena. Ozdravljeni srbski ranjenci se branijo zopet iti v bojno črto. Dve stotnji srbskih ranjencev, ki so bili nastanjeni v južni Srbiji, je pobegnilo.

Abbas II.
egiptovski kedive.

Poročnik, ki je rešil celo stotnijo.

Dne 13. oktobra ob 6. zjutraj so zapazili, da je pričela Drina nekam čudno naraščati. Od minute do minute so se izsušeni mrtvi rokavi Drine kakor tudi njenih pritokov, napolnili z deročo vodo, ki je bila na nekaterih mestih 4,5 m globoka. Vsled tega nenadnega poplavljenja je bila četrta stotnja nekega bataljona popolnoma odrezana in je bila kar na mah do boka v vodi. Le po žrtvovalnosti bataljonskega adjutanta, poročnika Jurija Labaša, se je zahvaliti, da je bila stotnja rešena. S par pionirji je na deskah priveslal k stotnji, pomiril oba oficirja in moštvo in jim povedal, da se že dela vse potrebno za njih rešitev. Poročnik je nato hitro izdelal plov in napravil preko stare Drine pet metrov dolgo brv, preko katere je bilo mogoče prepeljati celo 30 zabojev municije. 8 do 10 mož je poročnik sam pripeljal na varno. Trije so padli v vodo, a so jih še pravočasno rešili. Poročnik Labaš toliko časa ni miroval, da je bilo vse v redu.

Bodite usmiljeni z reveži!

V zoologiškem vrtu v Lainsu se delajo okopi, kakor v vsej dunajski okolici. Vrhovno nadzorstvo ima stotnik. Nekega dne je prišel k njemu delavec, ki je zaradi svoje sposobnosti bil določen za delovodjo

Nemci zasedli Dixmuiden. — Podrobnosti o srditih bojih na zahodu.

Berolin, 11. novembra. (Uradno.) Na bojišču pri Yser smo včeraj dobro napredovali. Dixmuiden smo z naskokom vzeli. Nad 500 ujetnikov in devet strojnih pušk je v naših rokah.

Dalje južno so prodrle naše čete preko kanala (Yser).

Zahodno od Langhemarcka so naši polki prodrli med petjem »Deutschland, Deutschland über Alles« proti prvi črti sovražnih stališč in jo zavzeli. Ujetih je okolu 2000 mož francoske linijske infanterije in zaplenjenih šest strojnih pušk.

Južno od Yperna smo prepodili nasprotnika iz Saint Eloy, za katerega se je več dni vršil srdit boj. Tu smo dobili 1000 ujetnikov in šest strojnih pušk.

Kljub večkratnim hudim protinapadom Angležev so ostale obvladujoče višine severno od Armentieres v naši posesti.

Velike izgube so imeli Francozi pri poizkusu, obvladujoče višine severno Vienne le Chateau na zahodnem robu Argonov priboriti si nazaj.

Tudi v argonskem gozdu, kakor severovzhodno in južno od Verduna so bili francoski sunki povsod vrženi nazaj.

Višje armadno vodstvo.

× × ×

Vojni položaj na zahodu je spremenjen.

Berolin. »Daily Chronicle« v Londonu je 10. novembra pisal, da je sedaj nedvomno, da se je položaj na zahodu definitivno spremenil.

Angleško poročilo o bojih na Francoskem.

Berolin, 11. novembra. Neki angleški poročevalec piše iz Francije: Nemška artiljerija strelja predvsem na angleško kavalterijo. Neki konjski polk, ki je bil oborožen s sulicami, je dobil povelje, da zasede Mesime. Namesto sulic so dali jezdecem bajonete, ki so jih imeli prvič v rokah, a pokazali so tako spretnost kakor utrjeni infanteristi. Indijske čete so pokazale enaki pogum.

Potem poročila poročevalec o bojih blizu Reimsa in Soissona: Nemci so ob kanalu Oise-Aisne postavili več težkih topov, da bi podvojili obstreljevanje Reimsa in Soissona; tudi so spravili na mesto nova ojačenja proti postojankam zaveznikov severno od Aisne, Broyer do Vaillyja. Pred premočjo so se zavezniki umaknili na ugodnejše brambne postojanke v Bourg Comin in Soupir ter mobilizirali svoje levo krilo. Morali bi bili ali razkriti levo krilo francoske pehote, katero so krili, in bi bila pehota na ta način prišla v jako nevaren položaj, ali pa so morali poizkusiti, da prisilijo nemške topove k molku. Kavalteristi so dobili povelje k naskoku, pri čemer so šli preko ozemlja, ki so je obstreljevali nemški topovi. Večina je srečno dospela do nemških črt in Nemci so bili prisiljeni topove potegniti nazaj ali pa so ustavili ogenj. Infanterijski boj pa ni bil tako srečen in proti večeru se je iz previdnosti odredilo, da se čete umaknejo 2—3 milje nazaj v Vailly.

Boji so trajali cel prejšnji teden. Reims in Soissons sta bila znova izpostavljena ognju. Francozi se pred četrtkom niso mogli ustaliti v Soupirju in Sapigneurju. V petek se je črta na craonski planoti znova zasedla. Povodom Millerandovega obiska v Verdunu se je zvedelo, da so se brambne zgradbe te trdnjave še ojačile.

K temu poročilu pripominja »Lokalanzeiger«: To poročilo ima očitno samo

namen hvaliti angleško kavalterijo; toda kaj je v njem povedanega o vseh proti nemški artiljeriji, je docela nejasno. V ozemlju, ki je prepreženo s strelskimi jarki, je zlasti za kavalerijske napade jako malo prostora. In ako se glasom poročila sovražniku niti ni posrečilo vzdržati se proti nemškemu artiljerijskemu ognju, potem je vtegnila konjenica doseči k večjemu kak trenotni uspeh, ki ga je takoj zopet izgubila, ko je sama prišla v nemški ogenj. To mnenje potrjuje tudi okolnost, da nemško vojno poročilo iz glavnega stana z nobeno besedo ne omenja teh činov angleške konjenice.

Novi nemški načrti na severnem Francoskem.

Pariz. »Echo de Paris« piše: Zdaj se, da je najnovejši nemški načrt, da prodoro bojno črto zaveznikov pri Yperu in da pridejo do Calais mimo Haccoubrouka. Nemci so obstreljevali Yperu dva dni iz daljave 15 km. Nove nemške moči prihajajo čez Lüttich, Diest-Mecheln.

Francosko pustošenje v lastni deželi. — 1200 ljudi zgorelo.

Berolin. »Lokalanzeiger« poroča: Francoski begunci, ki prihajajo iz mesta Albert, pripovedujejo: Opustošenje na Francoskem je strašno. V Albertu samem je zgorelo 1200 ljudi. Pri prvem napadu na mesto je zgorelo 20 hiš in več gospodarskih poslopij. Štiri predelnice, v katerih je delalo 5000 ljudi, je popolnoma uničenih od francoskih topov. To je delo francoske armade.

Francoski vojaki jemljejo vse, ne oziirajo se na privatno lastnino in živino iz hleva, žito iz shramb. Kdor zahteva odškodnino, ga pošljejo k častnikom, ki pa tudi ničesar ne plačajo. Pravijo, da morajo vse pobrati, da sovražnik ne dobi živil. Dežela je čisto opustošena. Ljudje strašno trpijo. Žive od odpadkov, ki jim jih dajejo vojaške kuhinje. Koljejo tudi mačke in pse, da se prežive. Pošteni ljudje morajo krasti, da se prežive. Število apašev se strašno množi. 24 vasi je popolnoma izginilo z zemlje. V Albertu so vojaške oblasti ustrelile 65 vojakov, ker so se uprli francoski vojaški oblasti. Francozi so zažgali cele gruča mrličev, ker jih niso mogli pokopati.

Hudi boji pri mestu Lille.

Hannover. Londonski list »Times« piše: V prihodnjih dneh se bo razvil pri mestu Lille, ki je veliko trpelo vsled obstreljevanja, zelo hud boj. Sodeč po poročilih letalcev se zdi, da nameravajo Nemci tukaj bojno črto prodreti, in sicer z veliko silo. Zbrali so tukaj blizu 16 armadnih zborov. Ponovljena ofenziva Nemcev pri mestih Verdun, Reims in Soissons in popuščanje pri Nieuportu naj bi zavezniške zapeljalo, da bi istočasno svojih čet ne koncentrirali na tem kraju.

Nemci dobivajo na zahodu ojačenja.

Kristianija. »Morgenbladet« poroča iz Londona: Po došli poročilih se valijo velike množice svežih čet iz Nemčije v Belgijo. Napadi med Yperu in Arras se nadaljujejo. Yperu gori.

Amsterdam. »Telegraaf« poroča: Preteklo nedeljo so odšle nove sveže nemške čete na fronto med Yperu in Dixmuiden. Čete ob Yseri so se vrnile v Brügge. Severno od Brügge razstreljujejo nemški vojaški razne mostove.

Močne nemške pozicije pri Lille.

Amsterdam, 11. novembra. »Daily Chronicle« poroča: Zrak med Veurne, Nieuportom in Dixmuidenom je zopet čist vojnega dima. V kraje Oostkerke in Ramskapelle se je zopet vrnil mir. Nastop zaveznikov se more le počasi vršiti, ker so se Nemci okoli mesta Lille močno utrdili. Francozi nameravajo opustiti obstreljevanje Arrasa.

V središču se vrše hudi boji. Soissons Nemci zopet obstreljujejo. Tudi proti Reimsu so Nemci zopet pričeli z ofenzivo.

Strategično umikanje zaveznikov.

Bern. Švicarski »Bund« piše o položaju na zahodu: Strategično umikanje zaveznikov največje te vrste, se sme imenovati popolnoma posrečeno. Ni še jasno, ali se bo iz tega razvil odločilen boj ali pa boj za posamezne postojanke brez konca in kraja. Ob kanalu Yser nimajo zavezniški brez velike premoči nobenega upanja na uspeh; ker je ozemlje zelo ozko in ga obvlada ogenj iz topov.

Yperu v nemških rokah?

London. »Daily Chronicle« piše: Yperu gori; velik del mesta je razrušen. Dne 10. novembra se je Nemcem posrečilo, da so s svojimi težkimi topovi mesto obvladali. Mesto je popolnoma prazno; noben človek ni izgubil življenja.

»Daily Mail« piše: Nemci so Yperu tako strašno obstreljevali, da so se morali zavezniški iz mesta umakniti.

dni. Trume nemških ranjencev, ki gredo na kolodvor v Roulersu, odkoder jih vozijo v domovino, prihajajo tod mimo. Večinoma so lahko ranjeni, in sicer na levi roki. To je ravno roka, ki se vidi iz strelskega jarka, ko se naravna puška. Ranjenci pripovedujejo, o izredno umetno in močno zgrajenih angleških strelskih jarkih. Angleži so svoje jarke pokrili s cementom in oklopnimi ploščami, a kljub temu se niso upali v prve vrste. Tje so poslali svoje zavezniške Francoze. Tudi ujeti Francozi, ki so šli mimo mene, so potrdili, da so njihovi angleški bojni bratje zelo previdni. Zadnje dni da sploh niso videli nobenega Angleža več. Pripovedovali so tudi o velikih francoskih izgubah, kar gotovo ni bilo zlagano. Kajti naši infanteristi so mnoge v naskoku vzete strelske jarke našli do vrha napolnjene z mrličmi. Strojne puške, šrapneli in granate, to so orožje v tej bitki, ki je bila 1. novembra še skoro ravno tako neodločena kakor pred štirinajstimi dnevi. In to in onstran je prišlo v rabo novo strašno orožje: leteče mine. Ta raznesni izstrelki ne trosi samo dinamičnih drobcev, marveč razširja tudi strupene pline. Videl sem narednika, ki je vsled take mine postal gluhi in slepi. Na videz ni bil nič poškodovan in zdravnik je gojil nado, da bo mrtvično živčno stanje kmalu prešlo. Letečih min se sedaj v strelskih jarkih mnogo bolj boje, nego vsakega drugega ognja.

Berolin. »Deutsche Tageszeitung« povzame iz londonskega lista »Daily Chronicle«, da je Ypern večinoma uničen vsled ognja. Nemci da so s pomočjo topov mesto zavzeli. V eni minuti so izstrelili 15 do 20 eksplozivnih granat s strašno silo.

Železniška zveza med Holandsko in Belgijo pretrgana.

Amsterdam. Železniška zveza med Holandsko in Belgijo je pretrgana. Belgijska vlada je namreč uslužbencem plačo ustavila, nemška vlada pa jih ni v službo sprejela.

Francoska poročila o izgubah na severu.

Gravenhage. Francoski listi prištevajo, da imajo zavezniški na Flandernskem velikanske izgube. Francozi maše izgube z mornariško infanterijo in četami iz kolonij.

Cesar Viljem pri armadi.

Berolin. »Tageblatt« poroča iz Kristianije: »Aftenpost« poroča iz Pariza, da so začeli Nemci s silovitim prodiranjem proti črti: Ypern, Haccbrouk, Saint Omer, Caliasi. Cesar je prišel k armadi. Vsi vojaški atašeji nevtralnih držav so zapustili Bordeaux, da se vdeležijo vojnih operacij. Do konca novembra ostanejo vsi na fronti.

»Nemški odpor bo zlomljen februarja 1916.«

Kopenhagen. Iz Londona poročajo: Neki francoski častnik je izjavil dopisniku »Daily Mail«, da vojska ne bo tako hitro končana. Francozi upajo, da bo nemški odpor zlomljen šele februarja l. 1916.!

45.000 Indijcev došlo v Marseille.

Turin, 11. novembra. »Gazetta del popolo« poroča iz Porto Mavricija, da je sporočil kapitan laškega parnika »Ustica«, ki je odplul iz Marseille, da je došlo včeraj v pristanišče Marseille 25 parnikov z 45.000 indijskih vojakov. Parnike so spremljale francoske in angleške bojne ladje.

Nov belgijski poziv.

Berolin, 12. novembra. »Neue Freie Pr.« poroča, da bodo belgijski konzulati v Švici pozvali vse vojaške zavezance in vojaštvo sposobne Belgijce do 45. leta, naj se takoj podajo v Calais ali Rouen.

Proti irskim listom.

London, 12. novembra. »Times« poroča iz Dublina, da namerava irska vlada nastopiti proti revolucionarnim listom, od katerih so trije agitirali proti vstopu v armado in mornarico.

Prestolni govor v angleškem parlamentu.

London, 12. novembra. (Kor. urad.) Včeraj je bil odprt parlament s prestolnim govorom, ki pravi med drugim: Energijsko in sodelovanje vseh mojih podložnikov v celi državi stremi za tem, da se zagotovi zmogovit konec vojske. Nadalje se omejuje prizadevanja Anglije in vseh zveznikov, da bi nasproti Turčiji ohranili prijazno nevtralnost.

Večina mohamedanskih podanikov je udana in podpira državo. Po celi državi vlada neomajljiv sklep, na katerekoli način in za katerekoli ceno angleškemu orožju izvajati triumf.

Rennenkampfi v nemilosti.

Dunaj, 12. novembra. General Rennenkampfi je pri carju v nemilosti radi vzhodno-pruskih dogodkov. Premiščen je na Kavkaz.

Upor Burav se širi.

Amsterdam, 12. novembra. Reuterjev urad poroča, da se je lokalni upor Deweta razširil po južnem ozemlju kapske kolonije.

ANGLEŽI HOČEJO BURE PREMAGATI Z VELIKIMI UGODNOSTMI.

Rotterdam. Iz Oranje države se poroča, da so Angleži pripravljeni se pogajati z Buri o miru in da jim nameravajo veliko privoliti. Buri so pa odklonili angleško ponudbo.

DE WET HOČE V PRETORIJI USTANOVITI JUŽNOAFRIŠKO REPUBLIKO.

Berolin, 12. novembra. Iz južne Afrike poročajo, da je De Wet v nekem pogovoru izjavil: »Podal se bom k Maritzu, kjer bomo čakali in dobili municijo. Od tam bomo šli v Pretorijo, da odstranimo angleško zastavo in ustanovimo svobodno južnoafriško republiko.« De Wet ima tudi direktno zvezo z Nemci v jugozahodni Afriki.

Pomorska bitka ob Čileju.

Valparaiso, 12. novembra. Neki transportni parnik, ki je v bližini, kjer se je vršila pomorska bitka, iskal preživelih ter se vrnil semkaj, poroča, da se ni našlo od pogrešanih križark nobenih preostankov. Sodijo, da so morski tokovi zanesli

ostanke ponesrečenih bojnih ladij proti jugu. Parnika »Rdečega križa«, »Valdivia« in »Chile«, nadaljujeta svoje poizvedbe.

Angleška križarka Glasgow.

ki se je udeležila bitke v Tihem oceanu, se je, kakor poroča »Agenzia Stefani« iz Lime, pripeljala v Puerto Monte, ki leži 450 morskih milj južno od Valparaisa.

Položaj v Kotoru!

Graški listi poročajo iz Rima: Kakor poročajo iz Bara, se namerava pričeti z energično mornariško akcijo proti Kotoru. »Popolo Romano« poroča 8. t. m.: Tudi zadnja akcija francoskega brodovje, ki operira proti Kotoru je bila brezuspešna. V splošnem ni imelo francosko brodovje proti Avstro-Ogrski onega uspeha, ki so ga pričakovali pred dvema mesecema vsled njegove številne premoči.

Oblegovalno stanje na Nizozemškem.

Amsterdam, 12. novembra. Kakor poročajo listi, se je oblegovalno stanje razširilo na provinci Friesland in Groningen.

Verakruz se izprazni.

New York, 12. novembra. Wolffov ur. poroča: Carranza je pristal na pogoje Združenih držav v Ameriki, da se izprazni Veracruz.

800 konj zgorelo.

London, 12. novembra. Kakor poroča Reuterjev urad iz Norfolk v Virginiji, je zgorelo 800 konj na angleškem parniku »Rembrand« med vožnjo proti Francoski. Ladja je bila 200 milj oddaljena od pristanišča, ko je nastal požar in se je takoj vrnila.

Po padcu Tsingtau.

Japonsko poročilo opisuje vseskozi trdovratno obrambo, zlasti pa nočni boj po zavzetju forta Moltke. Ogenj iz strojnih pušk je pokosil cele vrste Japoncev. Boji so bili tako srčiti, da je bilo izdano od japonske strani povelje, naj se bitka prekine, da se prepreči prepogubni boj po cestah.

JAPONCI IZGUBILI PRI TSINGTAVU 10.000 MOŽ.

Berolin, 12. novembra. Zavzetje Tsingtau je stalo Japonce 10.000 mož.

JAPONSKI TORPEDNI ČOLN SE POTOPI.

Tokio, 12. oktobra. Reuterjev urad poroča: Nek japonski torpedni čoln se je pred Kiaučavom, kjer je iskal mine, potopil. Večina posadke je rešena.

Turčija v vojski.

BOJI V KAVKAZU. — FRANCOZI OBSTRELJEVALI MALOAZIJSKO OBAL.

Carigrad, 11. novembra. Uradno poročilo turškega glavnega stana pravi: Na kavkaški fronti napada naša armada drugo črto ruskih postojank. Kakor pripovedujejo ujetniki in dezertirji, se nahajajo Rusi v zelo slabem moralnem stanju.

Neka francoska križarica in en torpedni rušilec sta oddala nekaj strellov proti obrežju pri Foki in Smyrni (ob zahodni obali Male Azije), pa sta se oddaljila, ko sta naletela na odpor. Škode nista napravila.

TURKI POŠKODOVALI DVE ANGLEŠKI TOPNIČARKI.

Carigrad, 12. novembra. List »Terdjoumani Hakkikat« poroča: Nek turški motorni čoln je poškodoval v Abadanu v bližini izliva Šat el Arada neko angleško topničarko. Pri tem je bil ubit en mož posadke. Nek drugi turški motorni čoln, ki je opazoval pred hišo šejka v Kuveitu, Nuhareka el Sabaha, je imel boj z neko angleško topničarko, pri čemur je bila ta težko poškodovana in se je pozneje potopila.

OBSTRELJEVANJE POTIJA.

Rotterdam. O obstreljevanju mesta Poti po neki turški križarki se poroča, da so se Turki izkrcali, ko je padlo 150 krogelj in da so s strojnimi puškami napadli Ruse, ki so bili prisiljeni, da so pobegnili.

RUSIJA SE TRUDI ZA PREHOD PO SUHEM PROTI CARIGRADU.

Dunaj, 12. novembra. »Reichspost« je zvedela od diplomatske strani, da se Rusija trudi v Bukareštu in Sofiji, da bi dosegla prehod proti Carigradu za ruske čete. To je pa najbrž le navidezni manevar, ker Rusija potrebuje vojaštvo drugod.

TURŠKO PRODİRANJE V EGIPT.

Berolin, 12. novembra. »Lokal-anzeiger« poroča iz Aten: Iz najboljšega vira se čuje, da turške operacije proti Egiptu napredujejo. V Siriji se opaža mrzlično delovanje.

Carigrad, 12. novembra. Turške čete, ki so prodrle čez El Ariš, so vzele utrdbo El Šur.

UPOR V EGIPTU.

Rim, 12. novembra. Med Nilom in cirenejsko mejo so se uprli celi rodovi.

PREISKAVA PRI RUSKI PAROPLOVNI DRUŽBI V CARIGRADU.

Carigrad, 12. novembra. V prostori ruske paroplovne družbe je bila oblastvena hišna preiskava. Turški brodovje je zopet ujelo brezžični brzojav, kar pomeni, da se v Carigradu nahaja še ena brezžična postaja.

ANGLEŠKA BELA KNJIGA O VZROKIH VOJSKE S TURČIJO.

London, 12. novembra. Izšla je 74 strani obsejajoča bela knjiga, ki razpravlja o dogodkih, ki so se dogodili pred izbruhom sovražnosti s Turčijo.

Vojna in gospodarstvo.

Današnja kontinentalna zaprtija.

Ravno 100 let je minilo, odkar je propadla ena najbolj znanih in najostrejših Napoleonovih odredb, to je zaprtje kontinenta proti Angliji. Veliki cesar je s tem odredil popolno zaprtje evropske celine proti angleški trgovini in angleškemu proizvodom. Anglija je pri tem igrala preganjano nedolžnost, v resnici je pa bila Napoleonova odredba le posledica in protisunek proti angleškemu nasilju na morju. Britska vlada sama je bila, ki je brezobzirno izkoriščala svojo premoč na morju, lovila tuje ladje in proizvode in blokirala celo obalo. V svojem odloku iz leta 1806., meseca novembra, s katerim je Napoleon I. odredil kontinentalno zaprtje, očita Angležem, da ne priznavajo splošno veljavnega mednarodnega prava, da postopajo s podaniki sovražnih držav, pred vsem z mornarji na trgovskih ladjah in potujočimi agenti in trgovci, kot s sovražniki in jih proglašajo za vjetnike; dalje da raztezajo osvajalno pravo, ki velja samo za državno lastnino, tudi na trgovske ladje in zasebno lastnino in končno da izrabljajo blokadno pravo, ki velja samo za utrjena mesta, tudi za odprta mesta in izlive rek ter proglašajo za blokirane kraje, pred katerimi nimajo niti ene vojne ladje, da, za blokado zapirajo cele ladje in celo državo. Te brezprimerne zlorabe so imele samo to svrhu, da preprečijo promet med narodi in na račun kontinenta pridobijo Angliji monopol v trgovini in industriji.

Napoleon je tu opisal Angleže tako, kakor so zaslužili in kakršni so še danes. Tudi danes lov Angleži ladje svojih sovražnikov in nevtralecev in zasegajo tovore. Toda kakor je kontinentalna zaprtja škodila tudi Napoleonu samemu, ravno tako se danes godi Angležem. Nemčija izdeluje veliko proizvodov, ki jih Angleži neobhodno potrebujejo; pa tudi rane, ki jih je doslej dobila angleška svetovna trgovina, so večje nego nemške. Vedno bolj prodira prepričanje, da so nemški proizvodi nepogrešljivi v svetovnem prometu in neki ameriški strokovni list piše: Reči treba, da ni nobenega drugega naroda na svetu, čegar trgovinsko zaprtje bi se gospodarsko povsodi tako težko občutilo kakor zaprtje Nemčije. Inženjerji in kemiki že dolgo vemo, da so Nemci na polju znanosti in tehnike prvi. Dogodki zadnjih tednov so pa to dokazali tudi širšemu občinstvu.

Z angleško kontinentalno zaprtijo je močno prizadeta tudi avstrijska izvozna trgovina. In vendar imamo dovolj prilike, da se svojim nasprotnikom primerno oddolžimo. Tako bi na primer naša industrija lahko poizkusila izpodriniti Francijo in Anglijo iz Rumunije, Bolgarije in Turčije. Čez Benetke in Rotterdam bi lahko stopili v zvezo z Združenimi državami in Južno Ameriko. Morda bi bilo le mogoče našim eksportnim industrijam na ta način nekoliko odpomoči. Premog bi lahko izvažali v Italijo, ki je v glavnem navezana na angleški premog. Vsekakor pa ne smemo pozabiti, da so sedaj glede premoga tako Angliji kakor nam postavljene gotove meje.

Splošne denarne razmere.

Francija le s težavo dobiva doma potrebni drobiž. Za izdane zakladne liste je dobila le 224 milijonov frankov, kar gotovo ni veliko. Francija in Anglija nančni položaj. Angleški finančni časopis »Economist« meni: »Ako bo nemško orožje doseglo sijajne uspehe, potem bo Nemčija vojno tudi finančno brez težav premagala. Drugače pa

nemška bančna politika vodi v katastrofo.« Na to odgovarja »Vossische Zeitung«: »Nam se zdi, da imajo Angleži sedaj doma in v kolonijah dovolj drugih skrbi, ki so jim bližje nego nemška finančna politika.«

Napete denarne razmere po vsem svetu delajo tudi Zedinjenim državam velike skrbi. Evropski krediti so omejeni in inozemskih deviz ni lahko dobiti. Velevažno pa je, da se vzdrži kredit ameriških korporacij in tvrdki. V to svrhu se je v Ameriki osnoval denarni pool, ki bo poslal 100 milijonov dolarjev v zlatu čez Kanado v London, da bodo na razpolago za ameriška plačila. Nekateri pa smatrajo to akcijo samo za manevar, da dobi angleška vlada nujno potrebni drobiž.

PAPIR VARUJE MRAZ.

Neki veteran, ki se je udeležil vojske leta 1870/71, piše: Staro sredstvo, ki se pa malo uporablja, proti mrazu je papir. Kot vojak v zimski vojski leta 1870/71 sem nosil na prsih in na hrbtu papir časopisov in se nisem nikoli prehladil. Tudi nisem trpel vsled mokrote, ker obvaruje papir pred neprijetnim občutkom mokre obleke. Svetujem, da se ovijejo oblečene nogavice s papirjem, da ne zebe v noge.

Nemška križarica »Emden« uničena. — Nemška križarica »Königsberg« blokirana.

Najdrznejše nemške inozemske križarke, bojne ladje »Emden«, ki je bila strah Indijskega oceana in angleške admiralitete, ni več. Dne 9. novembra jo je pri otokih Kokos v Indijskem oceanu obstreljevala in zažgala avstralska križarka »Sidney« ter jo je lastna posadka zapeljala na plitvino. Zgodovina »Emdena« je edina svoje vrste. Angleški listi so »Emden« primerjali z »Alabama«, ono znamenito ladjo Združenih severoamerikanskih južnih držav, ki je pod poveljstvom kapitana Semmesa za časa državljanske vojne prizadela trgovskemu brodovju severnih držav ogromno škodo, dokler je ni 19. junija 1864 uničila unijska ladja »Kearsarge«. Neomejeno občudovanje je izrekalo angleško časopisje poveljniku »Emdena«, fregatnemu kapitanu Karolu pl. Müllerju zaradi njegove drznosti. Vsekakor se je to godilo z zelo mešanimi čustvi, zlasti od strani trgovcev. Angleški trgovski krogi računajo izgubo, ki jim jo je »Emden« prizadela samo v Indijskem oceanu, na čigar dnu zdaj leži, nad 96.000 ton, na 40 milijonov.

× × ×

Berolin, 11. novembra. Po uradnem poročilu angleške admiralitete je bila ladja N. V. »Emden« dne 9. novembra pri Kokos otokih v Indijskem oceanu, med tem ko se je en oddelek posadke izkrcal, da razruši angleško kabelsko in brezžično postajo, napadena od avstralske križarice »Sidney«.

Po trdovratnem izgub bogatem boju je bila N. V. ladja »Emden« po premoči sovražne artiljerije zažgana in od lastne posadke postavljena na peskovino.

× × ×

Berolin, 11. novembra. (Uradno.) Angleška admiraliteta javlja, da je N. V. ladjo »Königsberg« v reki Rufiji (Nemška Vzhodna Afrika) šest milj od izliva angleške križarice »Chatam« blokirala s tem, da je pogreznila neki parnik za premog. Del posadke se je izkrcal in se utaboril v utrjenem taborišču. »Chatam« je izkrcane obstreljevala, a obstreljevanje baje ni imelo učinka.

× × ×

Otoki Kokos so v Indijskem oceanu pod 12. stopinjo južne širine in 96. stopinjo vzhodne dolžine. Vseh otokov je 20, ki imajo skupno 700 prebivalcev, med njimi 400 domačinov, in pripadajo angleški gubernijski Straits Settlements. Od leta 1901 so s kablom zvezani z Evropo in Avstralijo.

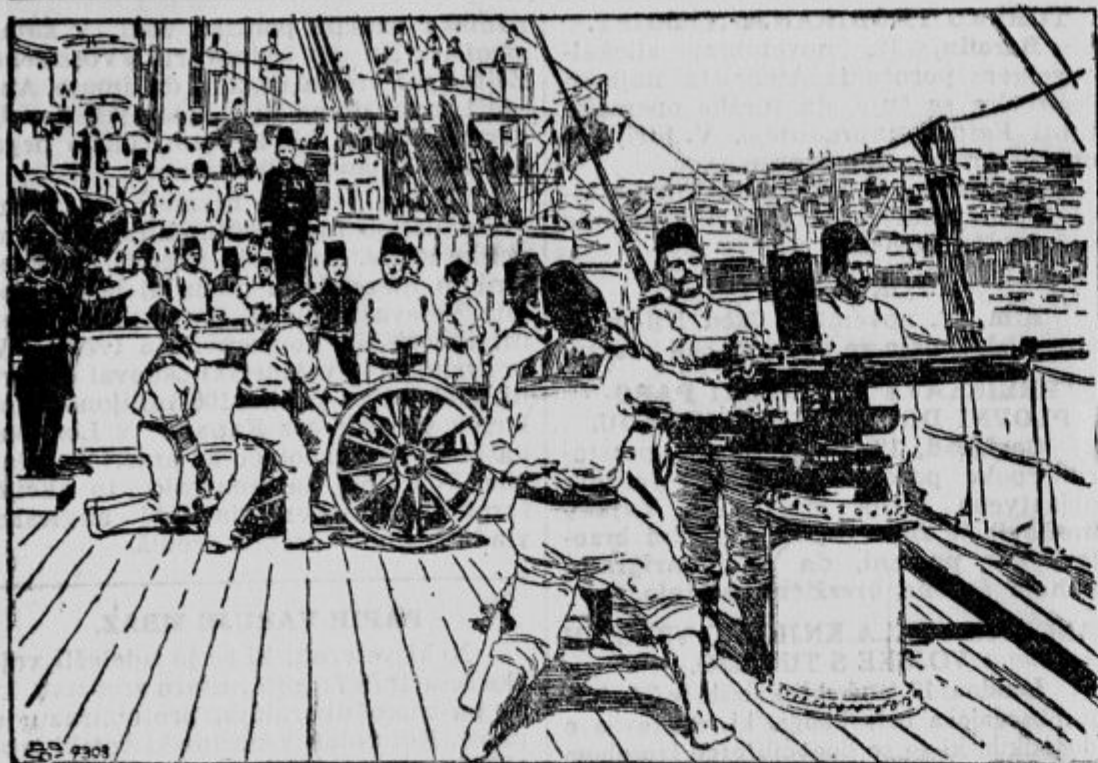
× × ×

Rufiji je reka v nemški vzhodni Afriki, ki se izliva v morje pri mestu Simbauranga nasproti otoku Mafia.

× × ×

MRTVI IN UJETNIKI S KRIŽARICE »EMDEN«.

London, 12. novembra. Reuterjev urad poroča uradno: Kapitan križarice Emden pl. Müller in poročnik Franc Jožef princ pl. Hohenzollern sta vojna ujetnika in nista ranjena. Izguba na ladji Emden znaša 200 mrtvih in 30 ranjenih. Admiral je odredil, da se izkažejo preživelim ujetnikom vse vojaške časti in da obdrži kapitan in vsi častniki svoje sablje.

Turška mornariška artiljerija.

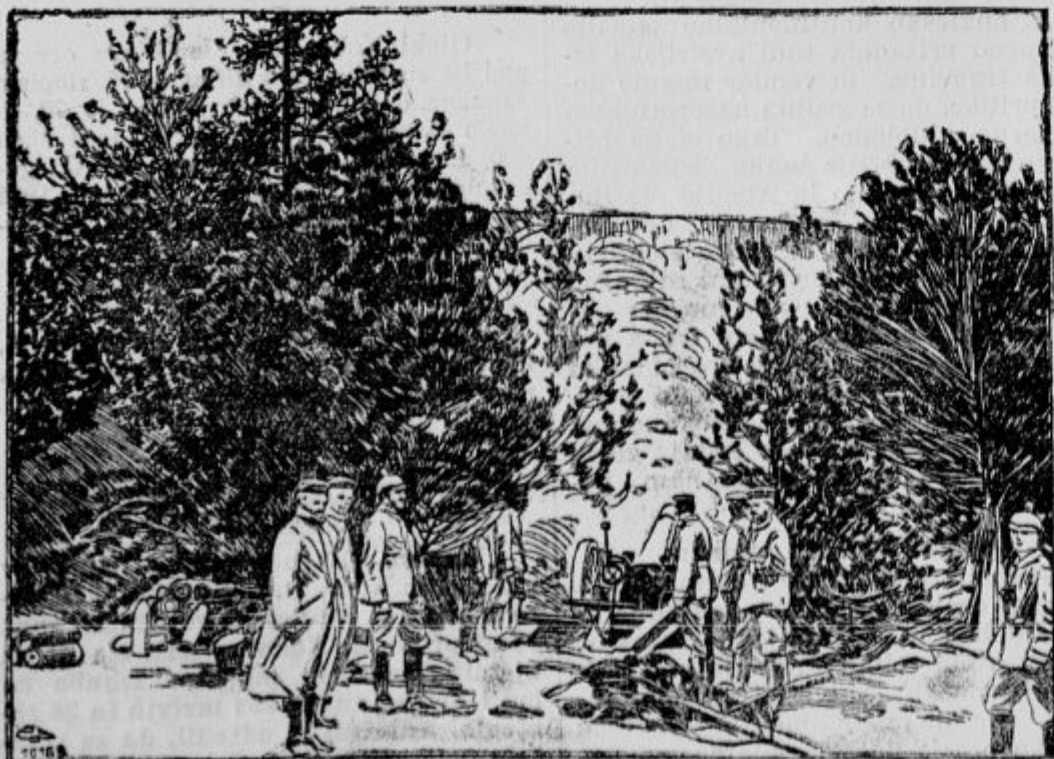
POGIBELJ NEMSKIH KRIŽARK »KÖNIGSBERG« IN »EMDEN«.

London, 12. novembra. (Kor. urad.) Admiraliteta poroča: Ko je napad na »Pegasus« 19. septembra pokazal, kje da se je nahajala križarka »Königsberg«, je admiraliteta v vzhodnoafrikanjskih morjih zbrala skupaj nekaj hitrih križark, ki so preiskavale morje. Angleška bojna ladja »Catham« je našla 30. oktobra nemško križarko »Königsberg«, ki se je nahajala reki Rufiji nasproti otoku Mafia. Bojna ladja »Rufidschi« nasproti otoku Mafia. Bojna križarka »Catham« se ni mogla približati »Königsbergu« po reki. Najbrže je nemška križarka obtičala v preplitvi reki. Del posadke križarke »Königsberg« se je izkrcal in utrdil na obrežju. Utrdbe in nemško križarko je obstreljevala angleška bojna ladja »Catham«, a gosti gozdi so preprečili, da bi se Angleži prepričali, koliko škoda so napravile kroglice. Nato se je vse storilo, da se nemška križarka zapre v reki. Potopili so v izlivu reke neki parnik, ki je prevažal premog. Ko so nemško križarko tako ujeli in preprečili, da bi mogla še škodovati, so bile nagle ladje, ki so jo zasledovale, proste za drugo službo. Drugo kombinirano operacijo so izvedle hitre križarke proti nemški križarki »Emden«. Angleške križarke so podpirale francoske, ruske, japonske in avstralske bojne ladje »Melbourne« in »Sydney«. 10. t. m. se je poročalo, da se je pripeljala križarka »Emden« h Kokos otokom, kjer je izkrcala na otoku Kelling oborožen oddelek, da uniči brezžično postajo in da prereže brzojavni kabel. Avstralska križarka »Sydney« je presenetila križarko »Emden« in jo prisilila na boj. V hudem boju, ki je sledil, so bili ubiti na Sydneyu trije in ranjeni trije mornarji. »Emden« je zavozila na obrežje in je zgorela. Rešencem so pomagali, kolikor so mogli.

× × ×

Malo zavarovano nemško križarko »Emden« so zgradili v gdanski (Danzig) ladjedelnici. Obsegala je 3650 ton. Stroji so razvili lahko 13.500 konjskih sil. Križarka je vozila s 241 morskimi milji na uro. Oborožena je bila križarka »Emden« z 12 10,5 cm topovi, z dvema strojnimi puškami in z dvema torpednimi cevmi. Posadka je štela 361 mož. Škodo je napravila osobito Angležem v sedanjji vojski ogromno.

Zavarovana avstralska križarka »Sydney« je zdaj stara dve leti. Obsega 5700 ton, stroji razvijajo 25.000 konjskih sil in prevozi 25,5 morskimi milji na uro. Oborožena je z osmimi 15,2 cm in s štirimi 4,7 cm topovi in s štirimi strojnimi puškami. Posadka šteje 400 mož.

V mški top v boju ob belgijskem obrežju.

»Emden« in nemško časopisje.

Berolin, 11. novembra. Vse časopisje globoko obžaluje izgubo križarke »Emden«, ki je končala svoje delo kot junak. Tej bojni ladji se je posrečilo uničiti bajko o nadvladi Angleške nad morjem.

Angleži po uničenju križarice »Emden«.

Amsterdam. »Telegraf« javlja iz Londona, da so poročila o križarici »Emden« posebno v krajih Silf vzbudila veliko veselje. Lloyd je znižal zavarovalnino na ladje na polovico. Splošno kvalijo kapitana križarice »Emden« kapitana Müllerja. Pravi, da se je napram moštvu in potnikom vedno kazal viteško in upajo, da kapitana ni med padlimi.

Sklicanje italijanskega parlamenta.

Rim, 10. novembra. Dan sklicanja italijanskega parlamenta se po dogovoru med predsednikom zbornice in ministrskim predsednikom določi še pred 20. novembrom. Zagotavljajo pa, da se zbornica ne odpre pred 2. decembrom in da bo imela le nekaj sej. Proti koncu tega meseca se snidejo razne parlamentarne stranke v posvetovanje, uradni socialisti pa so že sklicali shod na 15. t. m., da izvolijo govornika, ki se oglasi pri vladnih naznilih.

V Kanadi se boje nemškega napada.

Kodanj. Ne samo na Angleškem, tudi v Kanadi se vedno bolj vznemirjajo, ker se boje, da Nemci nameravajo napasti Kanado. Angleški listi poročajo iz Ottawe, da se prireajo velike manifestacije, pri katerih zahtevajo, da naj se za obrambo dežele ukrenejo boljše obrambne odredbe. Parlament naj se takoj skliče. Kanadski ministrski predsednik in vojni minister sta se takoj vrnila v glavno mesto.

Ali poseže Grška v sedanjo vojsko.

Berolin. Neka kodanjska brzojavka poroča, da je 9. t. m. odpotoval grški princ Jurij s svojo soprogo iz Kodanja čez Nemčijo, Švico in Francijo domov. Poročilo je zato zanimivo, ker je princ Jurij še nedavno izjavil nekemu časnika, da ostane Grška nevtralna in da namerava pozimi ostati v Kodanju. Njegovo odpotovanje je v zvezi s poročilom solunskega lista »Secolo«, da je Anglija naprosila Grško za 50.000 mož močno pomožno grško armado za Egipt. Grška je baje voljna, da ugodni Angliji, če jo odškoduje in če ji jamči, da se ne bo kršil mir na Balkanu. V zvezi s tem je tudi zasedanje Epira, ki ga je Grški zagotovila Anglija.

Japonske zabave.

Dunaj, 12. novembra. »Reichspost« prinaša brzojavko kodanjskega lista »Politiken«, ki pravi, da zahteva Japonska od Kitajske, naj odstrani svoje čete iz province Šantung, katero namerava Japonska začasno zasesti v varstvo Tsingtau.

Položaj na Portugalskem.

Lizbona. Portugalska mora vsled svoje zveze z Angleško poslati pomožne čete na francosko bojišče. Republikanci stojijo na strani trojnega sporazuma, monarhisti jim pa nasprotujejo. Vojaški krogi s sedanjim položajem niso zadovoljni. Poizkus monarhistične vstaje se je pa hitro zatrl. Ob tej priliki je sodruga uničila vsa uredništva kraljevskih časopisov. Mobilizira se na Portugalskem zelo počasi in bodo mogle portugalske čete odriniti na bojišče šele začetkom bodočega leta.

Dnevne novice.

+ V obrambo duhovščine. Tudi ko-roška sodalita je prešla od prevz. graškega knezoškofijstva na tožbo zoper g. dr. Umeta zagotovilo, da obžaluje njegov članek in da bo potrebno ukrenilo, da se storjena škoda popravi.

+ Prošnja procesija solkanske župnije za zmago in mir na Sv. Goro pri Gorici. Prepreno za včerajšnjo številko smo prejeli: Kakor je že iz »Slovenca« znano, je bila preteklo nedeljo za solkansko župnijo procesija na Sv. Goro. Nameravala se je procesija za cel slovenski del nadškofije, a iz zdravstvenih razlogov se ni dovolilo več, kakor za župnijo Solkan. Ko pa je slovensko ljudstvo zvedelo o procesiji, se je iz vseh krajev vdeležilo v velikem številu. Že v soboto so neštete množice šle na Sv. Goro, a v nedeljo so prišli verniki iz vseh bližnjih in dalnjih krajev, celo iz tržaške škofije. Svetogorska bazilika je velika, a ta dan je bila premajhna. Računa se, da se je zbralo isti dan na Sv. Gori do 10 tisoč ljudi. Lep je bil govor mil. g. prošta o uzrokih šibe božje — sedanje vojske. Ljudje si bodo gotovo zapomnili besede visokega govornika. Ob 10. uri je bila pontifikalna sv. maša, ki jo je opravil prevzvišeni knezo-nadškof. Peli so prav lepo solkanski pevci pod vodstvom skladatelja g. Vinko Vodopivca. Ljudstvo je ta dan res prišlo na božjo pot iz srčnega nagiba, dokaz temu je, da je večina ljudstva čakala na Sv. Gori še popoldanske službe božje. In, če bo avstrijski orel zmagoonosno zaplapolal nad premaganimi sovražniki, smo sklenili da pojedemo zopet na Sv. Goro z zahvalno procesijo.

+ Avstrijsko vojno posojilo. Tajništvo c. kr. poštne hranilnice naznanja, da je konzorcij za izvedbo državnih kreditnih operacij, v katerem je poleg poštne hranilnice zastopanih 14 dunajskih in čeških bank sklenil, da store banke vse, da za jamčijo popolen uspeh vojnemu posojilu, ki ga namerava avstrijska državna polovica najeti.

+ Duhovniške vesti. Župnijski žalec v Savinjski dolini je dobil č. g. Anton Veterinik, župnik na Dolu pri Hrastniku. — Č. g. kaplan Karl Malajner je prestavljen iz Šmartna pri Velenju v Trbovlje.

+ Odlikovanje. Za hrabrost pred sovražnikom na severnem bojišču je bil dne 23. oktobra v ormoški bolnici odlikovan s srebrno kolajno vrl Slovenec četovodja 87. pešpolka g. Anton Polak, c. kr. nadpaznik finančne straže v Mariboru.

+ Proti obrekovalcem. Iz Zavrha pri Sv. Rupertu v Slovenskih gorah se nam poroča: Martin Čeh, viničar na Kljunovščaku, je hotel po svoji volji izrabiti vojni čas proti našemu gospodu župniku. Zato je bil dne 6. novembra pri Sv. Lenartu obsojen na tri tedne zapora, poostrelega z enkratnim trdim ležiščem na teden. — Pametnejše je napravila Julijana Grah v Spodnji Voličini v enaki zadevi. Ona se je namreč rajše poravnala ter plačala 40 K za avstrijski Rdeči križ in stroške.

+ Božič v vojni. Kot božična darila za naše vojake v vojni so posebno pripravi sledi predmeti: ure, žepni noži, mali samovari, žlice, vazelin v tubah, bilježnice, svinčniki, električne žepne svetilke (samo take, ki ne rabijo nadomestnih tvarin), sveče, smodke, svalčice, tobak s pridejanim cigaret-nim papirjem, kratke pipe za tobak (takozvane burske pipe), tobak za pipe, užigalice, konzerve, keks, preprečenec, čokolada (izključene so siceršne jestvine). Odpošiljanje božičnih daril za vojake sploh kakor tudi za vojake gotovih krdel, na primer »za 17. pešpolk« ali »za 10. poljsko kompanijo 27. domobranske pešpolka« se lahko izvrši poim nabiralšča za darila v naravnih c. kr. deželne vlade v Ljubljani.

Simon Gregorčičeva ulica 20, prtilišje, na desno, kjer se zamore pravilno zamotana z označbo »božično darilo«, z morebitnim namenilom ter z napovedjo imena in naslova darovalca opremljena darila oddati. Za pravilno dostavljenje daril, ki so namenjena za gotove posamezne vojake, nabiralšče daril v naravnih seveda ne more prevzeti nikake odgovornosti.

+ Hranite živila. Da se ljudstvo opozori, kako nujno potrebno je že sedaj skrbeti, da se zabrani pomanjkanje na živilih, ki bi utegnili v poznejšem času nastati, če bi se sedaj lahkomišljeno prodajala živila, je poslal deželni odbor vsem županstvom Kranjske sledečo okrožnico: V sedanjem izrednem času je nujno potrebno, da se ohranijo v deželi ona živila, katera imajo ljudje doma na razpolago, ker se ne ve, koliko časa bo trajala še vojna. V nekaterih krajih je še žita, fižola in krompirja, ki ga posamezni posestniki za prvi čas ne bodo sami za se potrebovali. To izrabljajo razni prekupci, ki skušajo s kolikor mogoče visokimi cenami iztrgati ljudem živila iz rok. Ljudje se dajo mnogokrat po teh cenah zapeljati in odprodajo živila tako, da se je bati pomanjkanja teh živil v deželi v poznejšem času. Zlasti se v zadnjem času odprodajo fižol in tudi prasiči se v veliki meri izvažajo. Dolžnost javnih oblastev je, da ljudstvo opozoré na pretečo nevarnost, če lahkomišljeno odprodajajo živila. Županstvu se vsled tega naroča, da da prvo prihodnjo nedeljo pred cerkvijo oklicati svarilo, naj se ljudje ne dajo zapeljati po raznih agentih in da naj hranijo živila vsake vrste za domače potrebe, ker bo le na ta način mogoče preprečiti pomanjkanje, ki bi utegnili nastati v poznejšem času. Tudi naj da županstvo to svarilo nabiti na občinski deski in na primeren kraj v posameznih vaseh.

+ Za vojake na bojišču. Od vojnega pomožnega urada c. kr. notranjega ministrstva smo prejeli: Kakor so številna pomanjkanja, ki jih morajo naši častniki in vojaški pretrpeti na bojišču in kakor tudi se vsa ta pomanjkanja prenašajo radevolje, vendar pa ne občuti vojak ničesar bolj neprijetno kot kak akoravno majhen defekt obleke, ki more dostikrat nastati nezačeljen. Taki nepriliki se pač dostikrat ne more takoj odpomoči, kajti kljub temu, da je sicer nit in igla pri roki, manjka priljubljenosti za takojšnjo izvršitev potrebnega dela. Kaka varnostna igla bi takoj odpomogla škodi, toda pogosto je ni na razpolago. Zato se priporoča, naj se pismom, ki se odpošiljajo na bojišče, pridevijo nekoliko takozvani varnostni igel (Sicherheitsnadel).

+ Poizvedbe o vojnih ujetnikih. Poizvedovalnica Rdečega križa o vojnih ujetnikih obvešča, da ne more odpošiljati brzojavk vojnim ujetnikom. Brzojavna vprašanja Rdečega križa v sovražnikovih državah so ostala po dosedanjih izkušnjah brezuspešna. O vojnih ujetnikih in o njihovem bivašću v sovražnikovem ozemlju dajo pojasnila le sezname ujetnikov ki so avstrijskemu Rdečemu križu zagotovljeni.

+ V seznamu izgub št. 49 se med drugimi še nahajajo sledeči: Berk Jožef, 26. črnovojniški dom. p. 4. stot., iz Ptujja, mrtev; Sojko Mihael, 25. trenski oddelek, iz okolice Ptujja, ranjen.

+ Omejitev skladiščine prostega roka za odvažanje blaga in zvišanje skladiščine pri oddaji došlih pošiljav v postajah Pulj in Ljubljana državni kolodvor. Poroča se nam uradno: Vsled izrednega nakopičenja blaga s skladiščnih postaj Pulj in Ljubljana državni kolodvor je manipulacija občutno motena. V izogib ogrožanju prometa se od 5. novembra 1914 naprej do preklica na podlagi § 80., odstavka 8. ž. o. p. z odobrenjem c. kr. železniškega ministrstva od 4. novembra 1914, št. 41.773. 1. Za vse v postaji Pulj in Ljubljana državni kolodvor v svrhu oddaje došle tovore znižajo skladiščine prosti rok za odvažanje na 48 ur, če znaša ta rok po tarifi več kot 48 ur. 2. Skladiščina, ki jo je plačevati po preteku odvaževalnega roka, zviša za 100 odstotkov.

+ Svetovna vojska. Prvi sešitek smo poslali mnogim na ogled in priložili položnico, da morejo poslati naročnino v znesku 3 K za četr let (šest sešitkov) poštne prosto. Če bi se kdo ne maral naročiti, naj vrne sešitek takoj z opazko: »ne sprejemem«. — »Svetovna vojska« bo prinesla zelo veliko vojnih dogodkov, o katerih časopisi niso poročali, ker ima uradništvo na razpolago mnogo izvirnih poročil slovenskih vojakov. »Svetovna vojska« bo prinesla tudi po vrsti vse vojne dogodke in bo podala tako enotno sliko vseh današnjih bojev. Zato naj si vsakdo vse sešitke skrbno spravi, da ostanejo v spomin nam in zanamcem na težke dni, ki smo jih doživeli.

+ Ribnica — državne podpore svojcem vpoklicanih vojakov. Prišlo je na neko osebo v Ljubljani anonimno pismo, v katerem se pisec pritožuje glede razdelitev državnih podpor v ribniški občini. Take splošne anonim-

ne pritožbe nič ne koristijo, ker niso nikakršna podlaga, da bi mogel kdo kaj ukreniti. Kdor se čuti prikrajšanega, naj naredi prošnjo na okrajno komisijo v Kočevju z natančno obrazložitvijo zadeve in seveda s polnim podpisom. Komisija bo potem zadevo preiskala. Poleg komisije nima nihče nič govoriti. Sicer pa so poslanci Jaklič, Lovšin in Škulj natančno obveščeni, kako je v vsakem takem slučaju postopati. Prizadete stranke naj se obračajo do njih in jim bodo šli drage volje na roko.

— **Slovenski junak - častnik umrl.** Iz Szolnoka na Ogrskem prihaja žalostna vest, da je v ondotni bolnici umrl poročnik 97. pešpolka g. Vladimir Babič, sin spoštovanega ljubljanskega hišnega posestnika. Pokojnik je bil v sedanji vojski trikrat ranjen. Prvikrat je bil ranjen v noho, a je kmalu ozdravel. Šel je takoj nazaj v boj, v katerem je bil obstreljen. Odlikoval se je tako, da je dobil najvišje priznanje in odlikovanje ter je postal adjutant. Kmalu se je — tretjič — vrnil nazaj v bojni grom. Sedaj je dobil strel v trebuh. Tej rani je nadarjeni, nadopolni slovenski častnik, na katerega je že sedaj bila ponosna domovina, podlegel. Pokoj njegovi plemeniti duši, njegovemu gospodu očetu pa naše najiskrenejše sožalje.

— **Za dekana v Črničah** je imenovan č. g. Alojzij Novak, doslej župnik v Brezinju.

— **Vojaške takse** so se iznova določile in veljajo nove postavke že za letošnje leto.

— **»Osebnodohodninski davek«** se je izpremenil in se sedaj znači z izrazom »dohodninski davek«.

— **Voja odlikovanja.** Cesar je podelil vojaški zaslužni križec z vojno dekoracijo nadporočniku 27. pešpolka Ivanu Perlesu in poročniku 27. pešpolka Karolu prl. Mirkoviču. Najvišje pohvalno priznanje je bilo izrečeno stotniku 87. pešpolka Antonu Kosu, nadporočniku 27. pešpolka Rudolfu Morawetz, nadporočniku 8. poljskega topniškega polka Valentinu Čopu, poročniku 27. pešpolka Karolu Schuppanzighu pl. Frankenbach. Zlati zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje je cesar podelil asistentnemu zdravniku v rezervi 87. pešpolka Francu Petku.

— **Štirje sinovi matere vdove v vojni.** Iz Zadvora, župnija Sostro v ljubljanski okolici, so štirje sinovi matere vdove Marije Trtnik v vojni. Najstarejši je črnovojnik poddesetnik Ivan Trtnik, 41 let star; drugi je Anton Trtnik pri 154. maršbataljonu, 37 let star; tretji je četovodja Jožef Trtnik pri 17. pešpolku, 28 let star; najmlajši, pešec Alojzij Trtnik pri 17. pešpolku, 25 let star, je bil v boju ranjen ter ga sedaj pogrešajo. Kdor bi kaj vedel o njem, naj sporoči materi na Zadvor št. 25.

— **Koncert za Rdeči križ v stolnici v Mariboru.** Cecilijino društvo stolne župnije v Mariboru priredi v četrtek, dne 19. novembra, v spomin na padle junake naše armade dobrodelni koncert, čigar prebitek je namenjen Rdečemu križu. Proizvajal se bo Requiem v C-molu, ki ga je za mešani zbor in orkester zložil M. L. Cherubini. Ta veličastno-resna skladba je napravila velik vtis na glasbenega velikana Beethovena. Že to jamči za njeno umetniško vrednost. Kot uvod h Cherubinijevemu Requiemu se bo proizvajala prvikat koncertna žalobna koračnica za veliki orkester, delo glasbenega učitelja na mariborskem c. kr. učiteljsku g. prof. E. Beran. Vstopnina: Sedeži v presbiteriju 2 K; posebni sedeži v cerkveni ladji K 1.50; sedeži v cerkvenih klopih 1 K; stojišča 50 vin. Vstopnice so na prodaj pri g. Jos. Höferju v Šolski ulici. Dobe se tudi pred koncertom pri blagajni, ki se odpre ob pol 8. uri zvečer. Začetek točno ob osmih.

— **Srebrni zaslužni križ** je podeljen orožniškemu podstražmojstru Jožefu Kroselj, tržaškega orožniškega poveljstva.

— **Sodna adjunkta** sta postala avskultanta Franjo Jakopič pri sodišču v Mostarju in dr. Anton Groznik pri sodišču v Glamoču.

— **Oproščenci v sarajevski zarotniški razpravi** proti Principu in tovaršem se eden za drugim izpuščajo na svobodo, dasi se je državni pravdnik proti oprostitvi pritožil. Izpuščence izroče policiji, ki jih bo med vojsko, ne glede na to, če državni pravdnik doseže pri vzključitvi uspeh ali ne, strogo nadzorovala ali jih pa obdržala v zaporu iz varnostnih razlogov.

— **Novi rektor »Collegii Germanici«** v Rimu je postal p. Ferdinand Ehrenborg, rojen v Oldenburgu. Leta 1883. je dovršil abiturientsko izkušnjo, nato je pa vstopil v družbo Jezusovo.

— **Kako je postal rakovski kovač zopet vesel.** Dobil je pismo od svojega sina Božidarja Brecljina, vojaka 17. pešpolka. Poroča mi, da je ujet na Ruskem. Poročali so že časopisi in uradna poročila, da je bil Božidar Breclj ubit, brala se je zanj tudi že maša zadušni-

ca. Sedaj pa piše svojim staršem, da se nahaja zdrav s prijateljem Janezom Urbasom iz Zevs pri Cerknici v ruskem ujetništvu. Prej žalostni oče kliče sedaj zopet vesel kakor takrat ob mobilizaciji: »Le korajžo, fantje, pa na nas in na Boga ne pozabite!« ter poroča to vest v tolažbo vsem onim, kateri imajo na bojišču svoje in ne vedo zanje.

— **Nema junaka.** Celovski listi poročajo: Med ranjenci, ki so se vrnili v Celovec, sta tudi dva artiljerijska nadporočnika, katerih izredna usoda vzbuja splošno sočutje. Enega so v bojnem metežu pomandrala konjska kopita. Navidezno mrtev, zlomljenih mu je bilo tudi več reber, je obležal na bojišču, okoli njega je pa divjal najhujši boj in so gromeli topovi. Ko so ga pozneje našli, ni mogel govoriti in tudi ničesar slišal ni. Ko je zopet nekoliko okrevaj, je pričel delati v neki celovski vojaški pisarni. Nekemu drugemu topničarskemu podčastniku je kos grana te prebil lice in mu je odtrgal konec jezika. Upajo, da toliko okrevaj, da bo mogel toliko govoriti, da ga bo mogoče umevati. Kljub žalostni usodi si pa zopet oba želita na bojišče nazaj.

— **Nabori ali prebiranje črnovojnikov letnikov 1878 do 1890** se bodo vršili za mariborsko okrajno glavarstvo v času od 28. novembra do 15. decembra t. l. Občine se bodo vrstile po istem redu kot pri navadnih naborih. Nabori se bodo vršili za celo okrajno glavarstvo v Mariboru.

— **Umrl** je dne 30. oktobra za dobljenimi ranami v budimpeštanski bolnišnici, posestnik Anton Špes iz Nove Cerkve pri Celju.

— **Jareninski Slovenec postal poročnik.** Gosp. Ivan Supančič, slušatelj visoke kmetijske šole na Dunaju je bil 1. novembra imenovan za poročnika pri 4. bosanskem pešpolku. Gosp. Supančič je sin vrliga našega pristaša g. Supaniča v Vajguru.

— **Posebno prioritavne, trpežne škatljice** za majhne do 350 gr. težke pošiljkatve namenjene vojakom, kakor za čaj izdeluje in se dobe v prodajalni Iv. Bonač v Ljubljani. Take kartone prevzame vedno pošta.

— **Usmrčenje v Tuzli.** C. in kr. vojno sodišče v Tuzli je po prekem sodu obsodilo 4. novembra 1914 Miloša Vidorovića iz Drapnice in Jovo Kovačevića iz Krajišica na smrt radi hudodelstva proti vojni sili države. Obsojenca so na dvorišču garnizijskega zapora v Tuzli še tisti dan obesili.

— **Pokopali** so v Kranju 9. t. m. umrlega hišnega posestnika in gostilničarja g. Rajmunda Sušnika, starega 66 let.

— **Dobava železniških pražov** za avstrijske državne železnice. Železniško ministrstvo je pred kratkem sklepalo o dobavi železniških pražov za l. 1915. Z došlimi ponudbami bodo potrebe alpskih železniških ravnateljstev skoro popolnoma, sudetskih in novih podržavljenih ravnateljstev deloma pokrite, potrebe ostalih ravnateljstev pa ne. Vsega skupaj je bilo pri 102 trvdkah okroglo 1'4 milijonov pražov raznih vrst lesa in tipov v skupni vrednosti okrog 5'3 milijonov kron naročenih za ceno, ki je napram oni prejšnjega leta večina ne bistveno višja. Da se zagotovi dobava železniških pražov, ki se jih še potrebuje, se bodo sredi novembra t. l. razpisale ponovne dobave in sicer le od ravnateljstva državnih železnic v Pragi in ravnateljstva severne železnice skupno za več železniških ravnateljstev. Dobave za gališka železniška ravnateljstva se bodo razpisale pozneje.

— **Srbsko društvo »Zora«** na Dunaju razpuščeno. Nižjeavstrijsko namestništvo je razpustilo srbsko akademsko društvo »Zora« na Dunaju. Raspustilni odlok je že postal pravočilen.

— **Poizkušeni samoumor.** Zader, 9. novembra. V tukajšnjem hotelu »De la Ville« je lekarnar A. Budak izpil v samomorilnem namenu količino strupa, a je bil rešen.

— **Ranjeni organisti.** Na severnem bojišču so bili od šrapnelov ranjeni tile organisti: Ciril Mohor iz Kranja, Alojzij Oven iz Predoselj in Jožef Knific iz Besnice.

— **Samoumor.** Peter Šerčer iz Ravne v kočevskem okraju je že dlje časa trpel na želodčni bolezni in je bil pred nekoliko meseci tudi operiran. Nedavno pa se mu je bolezen zopet povrnila. Ko je dne 3. t. m. Šerčerjeva žena odšla za kratek čas od doma, je mož izvršil samoumor. Obesil se je v podstrešju. Sodijo, da je Šerčer izvršil samoumor vsled neozdravljive bolezni in da se mu je omračil tudi um.

— **»Gospica, ko se vrne, se poročiva«** je rekel neki črnovojnik, ko je šel na vojsko, na kolodvoru v Camenzu neki dražestni gospici, ki je razdeljevala darila črnovojnikom. Smehljaje je odgovorila gospica: »Videla bom, če boste držali besedo.« Kako je pogledal podjetni črnovojnik, si lahko predstavljamo, ko mu je zašepetala na uho ravnateljica postajne postrežbe: »Govorili ste s princezino Friderik Viljem Prusko.«

— **10 sinov v vojni.** Krojaški mojster Bütscher v Weitbruchu je ob izbruhu

vojne poslal na bojno polje 9 sinov, od katerih so že trije padli, dva sta ranjena, dva sta ujeta in dva se še vedno borita v fronti. Deseti sin, najmlajši, pa je bil na naboru potrjen in bo kmalu imel priliko boriti se za domovino.

— **Poljakl.** Išče se elektrotehnični instalater in en mizar za takojšnji nastop. Ponudbe naj se naslove na dr. Globočnika v Kranju.

— **Nov važen izum.** Iz Rima javljajo: Profesor Domenico Argentieri je včeraj na angleškem poslanstvu v navzočnosti diplomatov in častnikov s pomočjo po njem iznajdenega žepnega aparata, ki ga je priključil telefonu, v veliko presenečenje vseh zajel dolgo brzojavko iz Londona v angleškem, nemškem in francoskem jeziku. Brzojavka je došla od stacije za brzojavljanje z iskrami v Cleethvapesu, iz daljave 1700 kilometrov, in je bila poprej dogovorjena med angleško admiraliteto v Londonu in angleškim poslanstvom v Rimu.

Ljubljanske novice.

— **Ij Poljski legijonaši in strelci v Ljubljani.** Včeraj popoldne je posebni vlak pripeljal v Ljubljano okoli 218 ranjenih in obolelih uniformiranih poljskih legijonašev in strelcev. Na kolodvoru so prišli k sprejemu dež. predsednik baron Schwarz, dež. glavar dr. Ivan Šusteršič, podpolkovnik Malisch, ravnatelj drž. policije grof Kunigl, podžupan dr. Triller in več. obč. svetnikov, predsedniki »Rdečega križa« gg. okrajni glavar Del Cott, ces. svetnik Mathian in g. Kosler, nadstabi zdravnik dr. Gerduliger z več zdravniki itd. Dame »Rdečega križa« so postregle Poljakom z gorkimi jedili. Med došlimi je bilo 28 težko ranjenih. Pripovedovali so, da so se borili proti Rusom na Ogrskem in potem 24. avg. pri Nadworni in Molokowu. Pripovedovali so, da je ondi bilo 30.000 Rusov proti 8000 našim. Sedaj so bili nekaj dni v kvaranteni. Večina se je v kvaranteni že precej dobro opomogla. Mnogi so bili že precej živahni ter se jim je videlo, da so že pozabili na prestano trpljenje. Med strelci so bili tudi mladi, okoli 15 let stari dečki. Upamo, da se bodo v našem mestu kmalu popolnoma opomogli, da bodo mogli dalje zvesto služiti sveti domovini.

— **Ij Za ranjence.** Svoječasno v tukajšnjih dnevnikih priobčena prošnja poveljstva c. in kr. garnizijske bolnice št. 8 v Ljubljani za naklonitev perila in drugih darov ranjencem, je našla bogat odziv, za kar bodi izrečena vsem častitim darovalcem ponovno najtoplejša zahvala. Upravna komisija imenovane bolnišnice je prejela doslej nad 1300 srajc, 400 spodnjih hlač in velike množine drugih predmetov, kakor: posteljnine, knjig, sadja in drugo. Potreba na telesnem perilu pa se nikakor ni zmanjšala, temuč še narašča z vsakim dnem. Garnizijska bolnišnica sama je sicer z vsem dobro založena in tudi vojaki so bili pred odhodom na bojišče z vsem dobro preskrbljeni; toda med ranjenci jih je mnogo, ki so na bojišču izgubili vse, vsled česar zopet in zopet nastaja potreba, da se pred odpustom iz bolnice opremijo z novim perilom. Ker pa bolniško perilo za to ni prikladno, prosil se za še nadaljne naklonitve bodisi telesnega ali pa posteljne perila, posebno pa spodnjih hlač. Pošiljkatve je naslavljal na upravno komisijo c. in kr. garnizijske bolnišnice št. 8 v Ljubljani.

— **Ij Za aprovizacijo mesta Ljubljane** je oskrbel dotični odsek precejšnjo zalogo posameznih potrebščin, tako da bi mesto v nujni sili že moglo pomagati onim, ki tega ne bi mogli drugje dobiti. Premog in drva bodo oddajali sproti. Pripravljeno pa je tudi že žito (pšenica), riž, ješprenček, pekate in nekaj krompirja. Nadalje pa se bo nabavilo še precej fižola in koruze.

— **Ij Umrla** je včeraj popoldne v deželni bolnici učiteljica gdca. Marija Škerjanec, o katere tragični usodi smo včeraj poročali. Zadnji čas je bila radi nervoznosti na dopustu. Kakor se nam ob zaključku lista poroča, se je dogodek pojasnil kot nesreča. Gospodična si je kuhala zjutraj sama zajutrek. Pri tem je ognju prilila petrolej, nakar se je ves petrolej zažgal in jo je objel ogenj. Pokojnica je bila povsod spoštovana. Naj počiva v miru!

— **Ij Zopet vloma.** V včerajšnji noči je bilo vlomljeno na Rimske cesti v barako branjeve Marije Tihlove. Tatovi so v ba-

raki vlomili v predal, a niso dobili nič denarja, ker ga vzame lastnica zvečer vedno s seboj. Pač so pa pobrali nekaj sadja ter odnesli stensko uro, katero so pa popustili za barako. — Branjevcu Antonu Turku so pa tatovi na Dunajski cesti vdrl v zaboj ter mu ukradli kakih osem kg. salami.

— **Ij Ranjen** je bil na severnem bojišču častnik g. Fran Prešern. Leži v bolnici v Klatovu na Českem.

— **Ij Obrtno gibanje** mesece vinotoka t. l. v Ljubljani. Minulega meseca je pri mestnem magistratu ljubljanskem kot obrtni oblasti z inkorporirano Spodnjo Šiško vred priglasilo svojo obrt 17, odglasilo pa 9 strank. Med vsemi je največ priglasenih, kakor tudi odglašenih prodajalcev živil.

— **Ij Umrl** so v Ljubljani: Ana Zlatič, gostja, 81 let. — Fran Zajc, sin krojaškega pomočnika, 1 leto. — Vekoslav Puhar, postajni mojster državne železnice, 43 let. — Franciška Barle, zasebnica-hiralka, 81 let.

— **Ij Pozni cvet.** Na vrtu gosp. Jakoba Jesih na Radečkega cesti 62. je videti jablano s tremi lepimi cveti.

— **Ij Semen.** Na včerajšnji semenj je bilo prignane 43 glav živine in sicer 35 volov, 4 krave in 4 prašiči.

Čebelarji!

Ker je domovina v nevarnosti, je sveta dolžnost vsakega državljanca, da po svojih močeh podpira tiste, ki jo branijo, bodisi z darovi, bodisi z denarjem. Posebno skrb moramo pa obratiti še za naše ranjene in obolele vojaške, katerih je polno po bolnišnicah. Vsi stanoviti tekmujejo po svojih močeh med seboj, da jim lajšajo njih trpljenje. Nekateri jim donajajo ali pošiljajo tobak, smodke ali cigarete, drugi zopet sadje, katerega predelajo v konserve itd. Tudi čebelarji ne smejo izostati, saj imajo v svoji zalogi med, ki ima neprecenljivo zdravilno in okrepičilo moč in bi posebno dobro došel zdravnikom za naše ranjene in slabotne vojaške.

V ta namen se obrača odbor »Slovenskega osrednjega čebelarskega društva« v Ljubljani z ljudno prošnjo na vse čebelarske podružnice in na posamezne čebelarje, da vsak po svojih močeh daruje nekaj pristnega in čiste ga medu. Hvaležni vam bodo zanj bolniki in imeli boste tudi sladko zavest, da ste storili dobro delo za boje vojaške, kar vam bo tudi Bog povrnil.

Da ne bodo cenjeni čebelarji, ki se bodo gotovo v obilnem številu odzvali tej prošnji, v dvomu, komu bi poslali darovani med, se jim tem potom vjdno naznanja, da naj kar naslove darove na »Slovensko osrednje čebelarsko društvo« v Ljubljani, ki bo med oddajalo zdravnikom v ljubljanskih vojaških bolnišnicah.

Med naj se blagovoli poslati v dobro zaprtih kovinastih ali steklenih posodah.

Imena darovalcev se bodo priobčila v »Slovenskem Čebelarju«.

Odbor »Slovenskega osrednjega čebelarskega društva« v Ljubljani.

Stanovanje

se odda takoj v najem s 3 sobami in pritliklami, razgled na Krin. Vpraša se istotam pri g. Sušniku, vogal Rimske in Bleiweisove ceste.

Krompir

suho zdravo blago, vagonске množine 3153 dobavlja po zmerni ceni

Domicelj & Belle, Rakek.

PRODA SE prav malo rabljen

PUCH' - AUTOMOBIL

po zelo nizki ceni. — Podrobnosti poda FRAN FLORJANČIČ, mehanik, šelenburgova ulica 6.

A I 361/14/12.

Dražbeni oklic.

Dne 17. novembra 1914 dopoldne ob 9. uri vrši se pri podpisnem sodišču, soba št. 27 javna dražba v zapuščno po dne 3. aprila 1914 umrli Elviri Vidmajer, uradnika soprog v Ljubljani, spadajočih premičnin kot pohištva, kuhinjske opreme, obleke itd. v skupni vrednosti 393 K 07 h.

Na draženje se bo začelo pozivati še le pol ure po ravno navedeni uri, med tem se smejo ti predmeti ogledovati.

C. kr. okrajno sodišče v Ljubljani, odd. XI., dne 10. novembra 1914

KAJ MISLI KHUEN-HEDERVARY O VOJNI

Dunaj, 10. novembra. »Neues Pester Journal« poroča o pogovoru svojega sodelavca z bivšim ministrskim predsednikom Khuen-Hedervaryjem sledeče: Grof Khuen je glede udeležbe Turčije rekel, da grozi Angliji največja nevarnost, če se Turkom posreči polastiti se Sueskega kanala. Tudi za Rusijo udeležba Turčije v vojni ni malenkostna reč, ker bo prisiljena veliko svoje vojske postaviti proti Turkom; čete, ki bi jih sicer lahko uporabila proti Nemčiji in Avstro-Ogrski. Glede Japonske je grof Khuen mnenja, da pazijo Zedinjene države na to, da bi se moč Japoncev v Tihem oceanu preveč ne razpasla. Če bi Anglija Japonce v tem podpirala, je pretrganje diplomatskih zvez med Londonom in Washingtonom neizogibno. V Ameriki se že sedaj čutijo slabe posledice vojne na trgovino; iz tega utegne nastati še več, kakor si kdo misli. Na vsak način mora ta vojna dospeti do konca. Francija bo morala koncem koncev priznati, da je Nemčija nikdar ni ovirala v gmočnem razvoju, in tudi Rusija bo morala priti do spoznanja, da se niti Nemčija, niti Avstrija nista nikoli borili proti njenim težnjam, v kolikor se ne tičejo Evrope. Tako bo končno Anglija proti sebi imela celi svet, in ni mogoče znati, kako ga naj premaga.

Prosim, oglejte si predležne oblike nog, in ne bodete prišli težko do prepričanja, da oblika čevlja ne sme biti poljubna, temveč obliki noge popolnoma prilagojena. Človeške noge niso vse enake oblike, vsaka noga ima svoje posebnosti, in te posebnosti upoštevati, je dolžnost vsakega izkušen. veččaka

Poskusite pri: 935

Fran Szantner

specialist za ortopedična in anatomska obuvanja

Ljubljana, Selenburgova ul. 4.

Z žalostnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom, da je naš dobri oče, soprog, sin, brat in stric, gospod

JANKO ŠINK

svečar in posestnik v Kranju

danes zvečer ob 7. uri po daljši bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče, v 41. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspal.

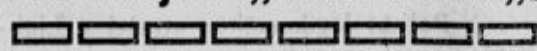
Pogreb dragega rajnega bode v četrtek, dne 12. novembra ob treh popolne iz hiše žalosti v Kranju.

Maše zadušnice se bodo brale v domači župni cerkvi. 3152

Kranj, dne 10. novembra 1914.

Franc, Jernej, Josip in Štefan, bratje.	Franc Šink, oče.	Josipina Šink, soproga.
Marija Čepič, Marijana in Ivanka Šink, sestre.	Josip in Franc Šink, sinova.	

Naročajte „Slovenca“!

Gospa ali gospica,

ki zna dobro šivati perilo, je zmožna slovenščine in nemščine ter je sposobna za vodstvo šivalnice, se sprejme proti dobri plači. — Ponudbe pod »Trajna služba št. 3010« na upravništvo »Slovenca.«

Orehe-slive

. vrste, zdravo ter le dobro sušeno blago

kupuje

v vsaki množini po solidnih najvišjih cenah tvrdka Iv. A. Hartmann nasl. Aug. Tomažič, v Ljubljani. —

Tudi **KROMPIR**

cele vagone se kupuje ter po solidnih, primerljivih cenah zopet oddaja. 3120

V najem se odda s 15. decembrom dobro vpe-ljana

mesnica.

Ponudbe sprejema uprava „Slovenca“ pod šte-vilko 3134.

Pšenico

lepo in domačo

plačujem po izredno visoki ceni K 45.- za 100 kg prosto Kranj Vinko Majdič, valjčni mlin v Kranju. 3111

Jabolka

zimsko, okusna, 500 kg, so naprodaj pri IVANI FERTIN v Zasipih, p. Bled.

Lepo opravljena soba

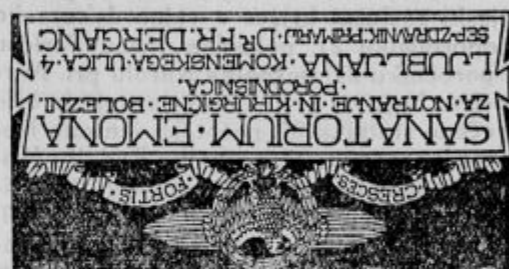
s posebnim vhodom, električno razsvetlavo, se takoj odda. Naslov pove upravništvo „Slovenca“ pod števil. 3150.

Pri epidemijah in vseh nalezljivih boleznih

Mattonijeva je odlično zabranjevalno sredstvo

Giesshübler - kiselica

Zaloge v Ljubljani pri gg. Ant. Šarabon, Mih. Kastner, P. Lassnik.

Oblast. pov. zemljemerec in sodni izvedenec

Ferdo pl. Kleinmayr

LJUBLJANA, Slomšekova ulica št. 3, prilicje, priporoča se za vsa v zemljemersko in geodetsko stroko spadajoča dela. 3149

Opozarjamo pri nakupu vsakovrstnega obuvala za dame, gospode in otroke na

edino moderno domače podjetje te stroke tovarno P. Kozina & Ko. v Trzinu. Tvrd-

ka ima v Ljubljani, Breg 20, veliko zalogo samolastnih, najboljših in za vsako

nogo priležnih izdelkov. Cene, ker je blago naravnost iz tovarne, brez konkurence.

Prvi slov. pogrebni zavod v Ljubljani

Prešernova ulica št. 44

prireja

pogrebe

v Ljubljani in na deželi, od najpreprostejše do najelegantnejše vrste, v odprtih kakor tudi s kristalom zaprtih vozovih. — Ima bogato zalogo

vseh potrebščin za mrliča

kakor: kovinaste in lepo okrašene lesene krste, čevlje, vence, umetne cvetlice, kovine, porcelana in perl.

Zahteva naj vsakdo o potrebi cenik in prepričal se bo, da so cene znatno nižje kakor drugod. — Ceniki so franco in zastoj na razpolago.

Posebno se tudi priporoča onim sorodnikom na deželi, ki imajo svojce v deželni bolnici. Te pogrebe oskrbuje po izredno nizkih cenah. — Za slučaj potrebe se vljudno priporoča

Josip Turk.

Najnižje cene!

Najnižje cene!